

**14/HR
RD 225**

**SMJERNICE O PROVEDBI PRESUDE SUDA EUROPSKE UNIJE U
SLUČAJU
„GOOGLE SPAIN SL I GOOGLE INC. PROTIV AGENCIA ESPAÑOLA
DE PROTECCIÓN DE DATOS (AEPD) I MARIO COSTEJA
GONZÁLEZ” C-131/12**

donesene 26. studenoga 2014.

Ova radna skupina osnovana je na temelju članka 29. Direktive 95/46/EZ. Ona je neovisno europsko savjetodavno tijelo za zaštitu podataka i privatnosti. Njezine zadaće opisane su u članku 30. Direktive 95/46/EZ i članku 15. Direktive 2002/58/EZ.

Tajništvo osigurava Uprava C (Temeljna prava i građanstvo Unije) Europske komisije, Glavne uprave za pravosuđe, B-1049 Bruxelles, Belgija, ured br. MO-59 02/013.

Internetska stranica: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_hr.htm

SAŽETAK

1. Pretraživači kao nadzornici podataka

Presudom se utvrđuje da operatori pretraživača obrađuju osobne podatke te se smatraju nadzornicima podataka u smislu članka 2. Direktive 95/46/EZ. Obrada osobnih podataka koja se provodi u okviru aktivnosti pretraživača vrši se povrh obrade provode urednici mrežnih stranica trećih strana te se od nje treba razlikovati.

2. Pravedna ravnoteža između temeljnih prava i interesa

Kako navodi Sud Europske unije (dalje u tekstu: Sud, SEU), „imajući u vidu moguću težinu učinka ove obrade na temeljna prava na privatnost i zaštitu podataka, kao opće pravilo, pravima ispitanika daje se prednost nad gospodarskim interesom pretraživača i korisnika interneta da imaju pristup osobnim podacima putem pretraživača”. Međutim, ravnoteža relevantnih prava i interesa mora postojati i rezultat može ovisiti o prirodi i osjetljivosti obrađenih podataka i interesu javnosti da ima pristup određenim informacijama. Interes javnosti bit će znatno veći s obzirom na ulogu koju osoba čiji se podaci obrađuju ima u javnom životu.

3. Ograničen učinak brisanja s popisa na pristup informacijama

Učinak brisanja s popisa na prava pojedinaca na slobodu izražavanja i pristup informacijama u praksi je vrlo ograničen. Pri ocjenjivanju relevantnih okolnosti, europska tijela za zaštitu podataka (dalje u tekstu: Tijela za zaštitu podataka) sustavno će uzimati u obzir interes javnosti za pristup informacijama. Ako interes javnosti prevaguje nad pravima osobe čiji se podaci obrađuju, brisanje s popisa neće biti primjereno.

4. Nikakvi se podaci ne brišu iz originalnog izvora

Presudom se utvrđuje da pravo utječe samo na rezultate dobivene iz pretraživanja na temelju imena osobe i ne zahtijeva brisanje poveznice iz indeksa pretraživača u cijelosti. To jest, izvorni podaci uvijek će biti dostupni primjenom drugih pojmova za pretragu ili izravnim pristupom originalnom izvoru urednika.

5. Osoba čiji se podaci obrađuju nema obvezu kontaktirati izvornu internetsku stranicu

Pojedinci nisu obvezni kontaktirati izvornu stranicu kako bi ostvarili svoja prava prema pretraživačima. Zakon o zaštiti podataka primjenjuje se na aktivnosti pretraživača koji djeluje kao nadzornik. Stoga osoba čiji se podaci obrađuju može ostvariti svoja prava u skladu s odredbama Direktive 95/46/EZ i, konkretnije, nacionalnih zakonodavstava koja ih provode.

6. Pravo osobe čiji se podaci obrađuju da zatraži brisanje s popisa

Prema pravu EU-a, svatko ima pravo na zaštitu podataka. U praksi, tijela za zaštitu podataka usredotočit će se na zahtjeve u kojima postoji jasna veza između osobe čiji se podaci obrađuju i EU-a, na primjer ako je osoba čiji se podaci obrađuju građanin EU-a ili osoba s boravištem u državi članici EU-a.

7. Teritorijalni učinak odluke brisanja s popisa

Kako bi se zajamčila provedba prava osobe čiji se podaci obrađuju, kako je utvrđeno presudom Suda, odluke o brisanju s popisa moraju se provoditi tako da se jamči učinkovita i potpuna zaštita prava te osobe i da se spriječi zaobilaženje propisa EU-a. U tom smislu, samim ograničavanjem brisanja s popisa na domene EU-a na temelju činjenice da korisnici pristupaju pretraživaču preko svoje nacionalne domene ne jamče se u dovoljnoj mjeri prava osoba čiji se podaci obrađuju u skladu s presudom. U praksi, to znači da u svakom slučaju brisanje s popisa treba biti učinkovito i u svim relevantnim domenama, među ostalim, i u domeni .com.

8. Obavješćivanje javnosti o brisanju posebnih poveznica s popisa

Praksa obavješćivanja korisnika pretraživača da popis rezultata njihovih upita nije potpun zbog primjene zaštite podataka na europskoj razini ne temelji se pravnim zahtjevima u okviru pravila o zaštiti podataka. Takva bi praksa bila prihvatljiva jedino da se podaci predstavljaju na način da korisnici nikako ne mogu zaključiti da je pojedinac zatražio brisanje s popisa rezultata koji se na njega odnose.

9. Obavješćivanje urednika internetskih stranica o brisanju posebnih poveznica s popisa

Internetski pretraživači u pravilu ne bi trebali obavijestiti administratore internetskih stranica koje su obrisane s popisa o tome da pretraživači pri pretraživanju određenih imena ne mogu pristupiti nekim stranicama. U okviru zakonodavstva EU-a o zaštiti podataka ne postoji pravna osnova za takvo rutinsko obavješćivanje.

U nekim slučajevima, pretraživači će se možda htjeti obratiti izvornom uredniku u odnosu na određeni zahtjev prije svake odluke o brisanju s popisa, kako bi dobili dodatne informacije za procjenu okolnosti tog zahtjeva.

Uzimajući u obzir važnu ulogu pretraživača u širenju informacija objavljenih na internetu i pristupu tim informacijama, opravdana očekivanja koja administratori internetskih stranica mogu imati u vezi s indeksiranjem i prikazom informacija kao odgovor na upite korisnika, radna skupina osnovana prema članku 29. (dalje u tekstu: radna skupina) snažno potiče pretraživače da navedu kriterije brisanja s popisa kojima se koriste te objave detaljnije statističke podatke.

SADRŽAJ

DIO I.: Tumačenje presude Suda Europske unije	5
A. Pretraživači kao nadzornici i pravna osnova	5
B. Ostvarivanje prava	6
C. Područje primjene.....	8
D. Priopćavanje trećim stranama.....	9
E. Uloga tijela za zaštitu podataka	11
DIO II.: Popis zajedničkih kriterija za rješavanje pritužbi europskih tijela za zaštitu podataka	12

DIO I.: Tumačenje presude Suda Europske unije

Ovaj dokument sadržava informacije o tome kako tijela za zaštitu podataka okupljena u radnu skupinu namjeravaju provesti presudu Europskog suda u slučaju „Google Spain SL i Google Inc. protiv Agencia Española de protección de datos (AEPD) i Mario Costeja González” (C-131/12). Dokument sadržava i popis zajedničkih kriterija koje će tijela za zaštitu podataka primjenjivati na rješavanje pritužbi, na pojedinačnoj osnovi, podnesenih u njihovim nacionalnim uredima nakon što su pretraživači odbili brisanje s popisa. Popis kriterija treba promatrati kao fleksibilan radni alat koji je osmišljen kako bi se tijelima za zaštitu podataka olakšao postupak odlučivanja. Kriteriji će se primjenjivati u skladu s odgovarajućim nacionalnim zakonodavstvom. Nijedan kriterij sam po sebi nije odlučujući. Popis kriterija nije iscrpan i razvijat će se tijekom vremena na temelju iskustva tijela za zaštitu podataka.

A. Pretraživači kao nadzornici i pravna osnova

1. Presudom se utvrđuje da operatori pretraživača obrađuju osobne podatke i smatraju se nadzornicima podataka u smislu članka 2. Direktive 95/46/EZ (§§ 27., 28. i 33.).
2. Obrada osobnih podataka u okviru aktivnosti pretraživača razlikuje se i nadodaje na aktivnost urednikâ mrežnih stranica koji te podatke stavljaju na internetsku stranicu (točka 35).
3. Pravna osnova za obradu u okviru Direktive EU-a nalazi se u članku 7. točki (f), potreba za zakonitim interesom nadzornika ili treće strane kojoj se podaci otkrivaju (točka 73.).
4. Obrada koju provodi operater pretraživača može znatno utjecati na temeljna prava na privatnost i na zaštitu osobnih podataka kada se pretraživanje pomoću tog pretraživača provodi na temelju imena pojedinca jer obrada omogućuje bilo kojem korisniku interneta da putem popisa rezultata dobije strukturirani pregled informacija o tom pojedincu koje se mogu pronaći na internetu – informacije koje se potencijalno odnose na aspekte njegova privatnog života i koje, bez pretraživača, ne bi bile međusobno povezane ili bi se povezale samo uz velik trud – kako bi dobio njegov više ili manje detaljan profil. Nadalje, učinak miješanja u navedena prava osobe čiji se podaci obrađuju umnožen je važnom ulogom koju u modernom društvu imaju internet i pretraživači, koji informacijama sadržanima u takvom popisu rezultata daju sveprisutan značaj (točka 80).
5. U odnosu na postizanje ravnoteže interesa kojima se može ozakoniti obrada koju provode pretraživači, prema presudi prednost se u pravilu daje pravima osobe čiji se podaci obrađuju nad gospodarskim interesom pretraživača, imajući u vidu moguću težinu učinka ove obrade na temeljna prava na privatnost i zaštitu podataka. Ta prava općenito imaju prednost nad pravima internetskih korisnika na pristup osobnim podacima putem pretraživača u pretraživanju na temelju imena osobe čiji se podaci obrađuju. Međutim, ravnotežu treba uspostaviti između različitih prava i interesa te ishod može ovisiti o prirodi i osjetljivosti obrađenih podataka i interesu javnosti da pristupe određenim informacijama o drugome. Taj se interes može razlikovati ovisno o ulozi koju osoba čiji se podaci obrađuju ima u javnom životu (točka 81).

6. Osobe čiji se podaci obrađuju imaju pravo zatražiti i, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u člancima 12. i 14. Direktive 95/46/EZ, ostvariti pravo na brisanje poveznica na internetske stranice koje objavljuju treće strane koje sadržavaju podatke koji se na njih odnose s popisa rezultata prikazanih nakon pretrage učinjene na temelju imena osobe.

7. Pravna je osnova izvornih urednika i pretraživača različita. Pretraživač treba procijeniti različite elemente (javni interes, javni značaj, prirodu podataka, stvarnu relevantnost ...) na temelju vlastite pravne osnove, koja proizlazi iz vlastitog gospodarskog interesa i interesa korisnika da imaju pristup informacijama putem pretraživača i korištenjem imena u pretraživanju. Čak i kada je (daljnja) objava izvornog urednika zakonita, širenje i dostupnost tih informacija pomoću pretraživača, zajedno s drugim podacima koji se odnose na istog pojedinca, može biti nezakonito zbog nesrazmjernog učinka na privatnost.

Presuda ne obvezuje pretraživače da trajno obavljaju tu procjenu u odnosu na sve podatke koje obrađuju, nego samo kada moraju odgovoriti na zahtjeve osoba čiji se podaci obrađuju za ostvarenje njihovih prava.

8. Interes pretraživača pri obradi osobnih podataka gospodarske je naravi. Ali također postoji interes korisnika interneta u primanju informacija pomoću pretraživača. U tom smislu, temeljno pravo slobode izražavanja koje se tumači kao „sloboda primanja i davanja informacija i ideja” iz članka 11. Povelje o temeljnim pravima Europske unije, mora se uzeti u obzir pri procjeni zahtjeva ispitanika.

9. Učinak ostvarenja prava pojedinaca na slobodu izražavanja izvornih urednika i korisnika općenito će biti vrlo ograničen. Pretraživači moraju u svojoj procjeni okolnosti svakog zahtjeva u obzir uzeti interes javnosti za pristup informacijama. Rezultati se ne bi smjeli ukloniti ako interes javnosti za pristup tim informacijama prevladava. No čak i kada je određen rezultat pretraživanja uklonjen, sadržaj na izvornoj stranici i dalje je dostupan te se informacijama može pristupiti putem pretraživača uz uporabu drugih pojmova.

B. Ostvarivanje prava

10. Zakon o zaštiti podataka primjenjuje se na aktivnosti pretraživača koji djeluje kao nadzornik. Stoga, osoba čiji se podaci obrađuju može ostvariti svoja prava u skladu s odredbama Direktive 95/46/EZ i, konkretnije, nacionalnih zakonodavstava koja ih provode.

11. Pojedinci nisu obvezni, prije ili istovremeno, kontaktirati izvornu stranicu kako bi ostvarili svoja prava prema pretraživačima. Postoje dvije različite operacije obrade, s različitom pravnom osnovom i različitim učinkom na prava pojedinca i njegove interese. Pojedinaac može smatrati da je bolje, s obzirom na okolnosti slučaja, najprije se obratiti izvornom administratoru internetske stranice kako bi zatražio brisanje podataka ili primjenu protokola „bez indeksa”, ali se presudom to ne zahtijeva.

12. Iz istog razloga pojedinac može odabrati način na koji ostvaruje svoja prava u odnosu na pretraživače odabirom jednog ili više njih. Pretragom na jednom ili nekoliko preglednika, osoba procjenjuje učinak osporene informacije na jednom ili više preglednika te kao rezultat toga, odlučuje o postupcima kojima se može smanjiti ili ukloniti taj učinak.

13. Dok Direktiva 95/46/EZ ne sadržava posebne odredbe o načinima za ostvarenje prava, većina nacionalnih zakona o zaštiti podataka predviđa veliku fleksibilnost u tom pogledu i nudi osobama čiji se podaci obrađuju mogućnost podnošenja zahtjeva na razne načine, bez obzira na činjenicu da je nadzornik možda uspostavio „ad hoc” postupke.

Slijedom toga, osobe čiji se podaci obrađuju trebale bi moći ostvariti svoja prava s operatorima pretraživača koristeći se svim odgovarajućim sredstvima, a to bi trebalo uspostaviti kao najbolju praksu usklađenu sa svim pravnim zahtjevima u svim državama članicama EU-a. Iako uporaba posebnih mehanizama koje mogu razviti pretraživači, posebice internetskih postupaka i elektroničkih obrazaca, može imati prednosti i preporučljiva je zbog praktičnosti, ne bi trebala biti jedini način ostvarivanja prava osoba čiji se podaci obrađuju.

14. Iz istih razloga, pretraživači moraju poštovati nacionalne zakone o zaštiti podataka u odnosu na uvjete za podnošenje zahtjeva i za vremenske okvire i sadržaj odgovora. Posebno, ako osoba čiji se podaci obrađuju traži brisanje nekih poveznica, nadzornik podataka može tražiti neki oblik identifikacije, ali, ponovno, u skladu s nacionalnim zakonima koje smatra potrebnim i razmjernim kako bi provjerio identitet podnositelja zahtjeva u kontekstu zahtjeva. Ako nadzornik prikuplja podatke za identifikaciju, trebaju postojati odgovarajuće zaštitne mjere.

Kako bi pretraživač mogao procijeniti sve okolnosti slučaja, osoba čiji se podaci obrađuju mora detaljno objasniti razloge za podnošenje zahtjeva za brisanje s popisa, utvrditi posebne URL-ove i navesti je li javna osoba ili ne.

15. Ako pretraživač odbije zahtjev za brisanje s popisa, osobi čiji se podaci obrađuju trebalo bi dati objašnjenje o razlozima odbijanja. Osobe čiji se podaci obrađuju treba obavijestiti i o mogućnosti obraćanja tijelu za zaštitu podataka ili sudu ako nisu zadovoljni odgovorom. U slučaju da se odluče obratiti tijelu za zaštitu podataka, osobe čiji se podaci obrađuju trebaju im dostaviti ta objašnjenja.

16. U okviru presude smatra se da su nacionalna društva-kćeri Googlea u EU-u dio poslovnog nastana Google te se obrada osobnih podataka u pretraživačima provodi u okviru aktivnosti tih poslovnih nastana što znači da su primjenjivi propisi EU-a o zaštiti podataka.

Direktiva 95/46/EZ ne sadržava posebne odredbe u odnosu na odgovornost poslovnog nastana nadzornika koji se nalaze na državnom području države članice. Jedino upućivanje nalazi se u članku 4.1.a, u kojem se navodi da „kada taj nadzornik ima poslovni nastan na području nekoliko država članica, on mora poduzeti potrebne mjere kako bi osigurao da svaki od tih poslovnih nastana ispunjava obveze propisane važećim nacionalnim pravom”. Ta se odredba djelomično razjašnjava u uvodnoj izjavi 19.: „kada pojedini nadzornik ima poslovni nastan na području nekoliko država članica, posebno putem društava-kćeri, on mora osigurati, kako bi spriječio izbjegavanje nacionalnih propisa, da svaki poslovni nastan ispunjava obveze koje nalaže nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje na njegove aktivnosti;”.

Učinkovita primjena presude i zakona o zaštiti podataka zahtijeva da osoba čiji se podaci obrađuju može ostvariti svoja prava s nacionalnim pretraživačima društava-kćeri u svojim

državama članicama boravišta, kao i da tijela za zaštitu podataka mogu kontaktirati njihova nacionalna društva-kćeri u odnosu na zahtjeve ili pritužbe koje je podnijela osoba čiji se podaci obrađuju.

Ta društva-kćeri slobodna su slijediti unutarnje postupke za rješavanje zahtjeva, bilo izravno ili prosljeđivanjem zahtjeva drugim poslovnim nastanima društva. Ujedno je razumno očekivati da osobi čiji se podaci obrađuju najprije savjetuju da iskoristi „ad hoc” postupke koje je razvilo društvo i odgovarajuće elektroničke obrasce. No ako osoba čiji se podaci obrađuju ustraje u kontaktiranju nacionalnih društava-kćeri, taj joj se zahtjev ne bi trebao odbiti.

C. Područje primjene

17. Presuda se posebno odnosi na opće pretraživače, ali to ne znači da se ne može primijeniti na ostale posrednike. Prava se mogu ostvarivati uvijek kad su uvjeti utvrđeni u presudi ispunjeni.

18. Pretraživači uključeni u internetske stranice ne proizvode iste učinke kao „vanjski” pretraživači. S jedne strane, oni samo pokrivaju informacije sadržane na posebnim internetskim stranicama. S druge strane, čak i ako korisnik traži istu osobu na nekoliko internetskih stranica, unutarnji pretraživači neće uspostaviti cjelovit profil dotičnog pojedinca i rezultati neće imati ozbiljan učinak na njega, stoga, u pravilu pravo na brisanje s popisa ne bi trebalo primjenjivati na pretraživače s ograničenim područjem djelovanja, posebno u slučaju alata za pretraživanje internetskih stranica novina.

19. U članku 8. Povelje EU-a o temeljnim pravima, na koji se presuda izričito odnosi u nekoliko stavaka, navodi se da pravo na zaštitu podataka ima „svatko”. U praksi, tijela za zaštitu podataka usredotočit će se na zahtjeve u kojima postoji jasna veza između osobe čiji se podaci obrađuju i EU-a, na primjer ako je osoba čiji se podaci obrađuju građanin EU-a ili osoba s boravištem u državi članici EU-a.

20. Kako je naveo Sud, primjenjuje se zakonodavstvo EU-a i presuda se mora provesti u vezi s postupcima obrade koji se sastoje od „pronalaženja informacija objavljenih ili stavljenih na internet od trećih stranaka, njihovog automatskog indeksiranja, privremenog pohranjivanja i, konačno, stavljanja na raspolaganje internetskim korisnicima u redosljedu prema zadanim postavkama”

SEU smatra da „članak 12. točku (b) i članak 14. stavak 1. podtočku (a) Direktive 95/46/EZ treba tumačiti u smislu da je u cilju poštovanja prava predviđenih tim odredbama i kad su stvarno ispunjeni njima predviđeni uvjeti, operater pretraživača obavezan izbrisati s popisa rezultata, prikazanog nastavno na izvršenu pretragu o prezimenu osobe, poveznice prema mrežnim stranicama koje su objavile treće strane i koje sadrže informacije u vezi s tom osobom”.

Sud također navodi da „operater tog pretraživača kao osoba koja određuje svrhe i načine te aktivnosti mora u okviru svojih odgovornosti, nadležnosti i mogućnosti osigurati da ta aktivnost zadovoljava uvjete iz Direktive 95/46/EZ kako bi njome predviđena jamstva mogla

razviti svoj puni učinak i kako bi se ostvarila učinkovita i potpuna zaštita osoba čiji se podaci obrađuju, osobito zaštita njihovog prava na privatnost.”

Presudom se stoga utvrđuje obveza rezultata koja utječe na cijeli postupak obrade koji provode pretraživači. Odgovarajuća provedba presude mora biti izvršena tako da je osoba čiji se podaci obrađuju učinkovito zaštićena od učinka univerzalnog širenja i dostupnosti osobnih podataka koje nude pretraživači prilikom pretraživanja na temelju imena pojedinaca.

Iako konkretna rješenja mogu varirati ovisno o unutarnjoj organizaciji i strukturi pretraživača, odluke o brisanju s popisa moraju se provoditi na način da se jamči učinkovita i potpuna zaštita tih prava i da se spriječi zaobilaženje propisa EU-a. U tom smislu, ograničavanje brisanja s popisa na domene EU-a na temelju činjenice da korisnici imaju pristup pretraživaču preko svoje nacionalne domene ne može se smatrati dostatnim da se na zadovoljavajući način jamče prava osoba čiji se podaci obrađuju u skladu s presudom. U praksi, to znači da u svakom slučaju brisanje s popisa također treba biti učinkovito u svim relevantnim područjima, među ostalim i u domeni .com.

21. S materijalnog stajališta, kao što je već navedeno, u presudi se izričito navodi da pravo utječe samo na rezultate pretraživanja prema imenu pojedinca i ne navodi da je potrebno potpuno brisanje stranice iz indeksa pretraživača. Stranica bi i dalje trebala biti dostupna upotrebom drugih pojmova pri pretraživanju. Važno je naglasiti da se u presudi koristi pojam „ime” bez dodatne specifikacije. Stoga se može zaključiti da se pravo primjenjuje na moguće različite verzije imena, uključujući i prezimena ili različite načine pisanja.

D. Priopćavanje trećim stranama

22. Čini se da su neki pretraživači razvili praksu sustavnog informiranja korisnika pretraživača o činjenici da su neki rezultati na njihove upite uklonjeni s popisa kao odgovor na zahtjeve pojedinca. Ako bi te informacije bile vidljive samo u rezultatima pretraživanja u kojima su hiperveze uklonjene, to bi znatno umanjilo svrhu presude. Ta bi praksa bila prihvatljiva jedino ako se podaci predstavljaju na način da korisnici nikako ne mogu zaključiti da je pojedinac zatražio brisanje s popisa rezultata koji se na njega odnose.

Korištenje obavijesti ili izjava treba biti dosljedno kako bi se spriječilo da korisnici donesu pogrešne ili netočne pretpostavke. S obzirom na poteškoće koje upravljanje tim izjavama na temelju određenih vrsta pojmova pretraživanja (tj. kad god se koriste imena) podrazumijeva, preporučljivo je da se te informacije dostave putem opće izjave koja se trajno postavlja na stranice pretraživača.

23. Upravitelji pretraživačima u pravilu ne bi trebali obavijestiti web administratore stranica koje su obrisane s popisa o tome da se upotrebom određenih upita nekim stranicama ne može pristupiti putem pretraživača. Ta obavijest nema pravnu osnovu u zakonodavstvu EU-a o zaštiti podataka.

Kako je ranije navedeno, postoje ključne razlike između pravne osnove za obradu u pretraživačima i pravne osnove za obradu kod izvornog urednika. Članak 7. služi kao pravna osnova za postupke obrade koji su potrebni za svrhe zakonitih interesa nadzornika ili treće

strane ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode osobe čiji se podaci obrađuju. Interes izvornih web administratora za primanje obavijesti upitan je iz brojnih razloga. S jedne strane, brisanje hiperveza s popisa rezultata pretraživanja prema imenu osobe ima samo ograničeni učinak, kako je prije opisano. S druge strane, izvorni web administratori ne mogu učinkovito koristiti primljene obavijesti jer to utječe na postupke obrade koje provodi nadzornik nad kojima nemaju nadzor ili utjecaj. Zapravo, pretraživači ne priznaju zakonsko pravo urednika da se njihov sadržaj indeksira i prikaže u određenom redoslijedu.

U svakom slučaju, taj interes trebao bi biti uravnotežen s pravima, slobodama i interesima dotične osobe čiji se podaci obrađuju.

Nijedna odredba u zakonodavstvu EU-a o zaštiti podataka ne obvezuje pretraživače da obavijeste izvorne web administratore da su rezultati koji se odnose na njihov sadržaj uklonjeni. Ta je obavijest u mnogim slučajevima obrada osobnih podataka i, kao takva, zahtijeva odgovarajuću pravnu osnovu kako bi bila zakonita. Ne postoji pravna osnova u članku 7. Direktive 95/46/EZ za rutinsko dostavljanje odluke o brisanju s popisa primarnom nadzorniku.

S druge strane, za pretraživače može biti opravdano da kontaktiraju izvorne urednike prije donošenja bilo kakve odluke o zahtjevu za brisanje s popisa, naročito u teškim slučajevima, kada je potrebno dobiti potpunije razumijevanje o okolnostima slučaja. U tim slučajevima, pretraživači bi trebali poduzeti sve potrebne mjere za pravilnu zaštitu prava osoba čiji se podaci obrađuju.

Uzimajući u obzir važnu ulogu koju imaju pretraživači u širenju i pristupu informacijama objavljenima na internetu i zakonita očekivanja koja web administratori mogu imati u vezi s indeksiranjem informacija i prikazom kao odgovor na upite korisnika, radna skupina snažno potiče pretraživače da objave vlastite kriterije brisanja s popisa te objave detaljnije statističke podatke.

E. Uloga tijela za zaštitu podataka

24. Usprkos novim elementima presude SEU-a, odluka o tome trebaju li određeni rezultati pretraživanja biti uklonjeni uključuje prvenstveno rutinsku procjenu je li obrada osobnih podataka koju provode pretraživači u skladu s načelima zaštite podataka. Stoga radna skupina smatra da se pritužbe, koje osobe čiji se podaci obrađuju podnose tijelu za zaštitu podataka u pogledu odbijanja ili djelomičnog odbijanja pretraživača, obrađuju, kao službeni zahtjevi – koliko je to moguće – kao što je predviđeno člankom 28. stavkom 4. Direktive. Sukladno tome, takve bi žalbe u pravilu trebala obrađivati tijela za zaštitu podataka u okviru nacionalnog zakonodavstva na isti način kao i sva ostala potraživanja / pritužbe / zahtjeve za mirenje.

25. Predsjednik radne skupine kontaktirat će pretraživače kako bi se razjasnilo koje poslovne nastane u EU-u treba kontaktirati nadležno tijelo za zaštitu podataka te će, ako je potrebno, objaviti rezultate javnog savjetovanja.

DIO II.: Popis zajedničkih kriterija za rješavanje pritužbi europskih tijela za zaštitu podataka

U svojoj odluci od 13. svibnja 2014., SEU je pretraživačima pojasnio primjenu zakona o zaštiti podataka. Zaključeno je da korisnici mogu, pod određenim uvjetima, zatražiti pretraživače da uklone određene poveznice na informacije koje utječu na njihovu privatnost iz rezultata za pretraživanja na svoje ime. Ako pretraživač odbije takav zahtjev, osoba čiji se podaci obrađuju može uputiti predmet tijelu za zaštitu podataka ili odgovarajućem sudskom tijelu, tako da oni provedu potrebne provjere i donesu odluku u skladu sa svojim ovlastima u nacionalnom zakonodavstvu.

Iz presude Suda proizlazi da osoba čiji se podaci obrađuju može „zatražiti [od pretraživača] da se informacija [koja se odnosi na njega osobno] ne stavlja na raspolaganje širokoj javnosti njezinim uključivanjem [...] popis rezultata”. Sud je također presudio da „ta prava načelno prevaguju ne samo nad gospodarskim interesom operatera pretraživača nego i nad interesom javnosti u vezi s pronalaženjem navedene informacije prilikom pretrage o prezimenu te osobe”. To je pravo priznato na Sudu Europske unije u pogledu temeljnih prava dodijeljenih u skladu s člancima 7. i 8. Povelje EU-a o temeljnim pravima i primjenom članka 12. točke (b) i članka 14. stavka 1. točke (a) Direktive 95/46/EZ.

Sud je također priznao postojanje iznimki od ovog općeg pravila kada „zbog posebnih razloga, kao što je to uloga navedene osobe u javnom životu, miješanje u njezina temeljna prava opravdano prevagujućim javnim interesom da se takvim uključivanjem ima pristup informaciji o kojoj je riječ.”

Prva analiza do sada zaprimljenih pritužbi od osoba čiji se podaci obrađuju, a čije su zahtjeve za brisanje s popisa pretraživači odbili, omogućila je tijelima za zaštitu podataka da naprave popis zajedničkih kriterija koji se koriste za procjenu sukladnosti sa zakonom o zaštiti podataka. Tijela za zaštitu podataka procijenit će pritužbe na pojedinačnoj osnovi, primjenjujući kriterije u nastavku.

Popis kriterija treba promatrati kao fleksibilan radni alat čiji je cilj pomoći tijelima za zaštitu podataka tijekom procesa odlučivanja. Kriteriji će se primjenjivati u skladu s odgovarajućim nacionalnim zakonodavstvom.

U većini slučajeva trebat će uzeti u obzir više od jednog kriterija za donošenje odluke. Drugim riječima, nijedan kriterij sam po sebi nije odlučujući.

Svaki kriterij treba primjenjivati u svjetlu načela koje je utvrdio SEU i posebno u svjetlu „interesa javnosti za pristup informacijama”.

KRITERIJI	KOMENTAR
<p>1. Odnose li se rezultati pretraživanja na fizičku osobu tj. pojedinca? I pojavljuje li se rezultat pretraživanja nakon pretraživanja prema imenu osobe čiji se podaci obrađuju?</p>	<p>U okviru presude Googleu prepoznat je poseban učinak koji pretraživanje na temelju imena pojedinca može imati na njegovo pravo na poštovanje privatnog života.</p> <p>Tijela za zaštitu podataka razmotrit će i pseudonime te nadimke kao relevantne pojmove za pretraživanje kada pojedinac može utvrditi da su povezani s njegovim stvarnim identitetom.</p>
<p>2. Ima li osoba čiji se podaci obrađuju ulogu u javnom životu? Je li osoba čiji se podaci obrađuju javna osoba?</p>	<p>SEU je učinio iznimku za zahtjeve za brisanje s popisa osoba čiji se podaci obrađuju, a koje imaju ulogu u javnom životu, gdje postoji interes javnosti za pristup informacijama o njima. Ovaj je kriterij opširniji od kriterija „javne osobe”.</p> <p>Što znači „uloga u javnom životu”?</p> <p>Nije moguće sa sigurnošću utvrditi vrstu uloge u javnom životu koju pojedinac mora imati kako bi se opravdao javni pristup informacijama o njemu putem rezultata pretraživanja.</p> <p>Međutim, primjerice, smatra se da političari, viši javni službenici, poslovni ljudi i članovi (reguliranih) struka imaju ulogu u javnom životu. Postoji argument u korist javnosti da imaju mogućnost traženja informacija relevantnih za njihove zadaće i aktivnosti.</p> <p>Dobar bi način bio pokušati odlučiti bi li pristup javnosti određenim informacijama putem pretraživanja na temelju imena osobe čiji se podaci obrađuju zaštitio te osobe od neprimjerenog ponašanja u javnosti ili neprimjerenog profesionalnog ponašanja.</p> <p>Jednako je teško definirati podskupinu „javnih osoba”. Općenito, može se reći da su javne osobe pojedinci koji su, zbog svoje funkcije/obveza, u određenoj mjeri izložene medijima.</p> <p>Rezolucija 1165 (1998) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe o pravu na privatnost</p>

	<p>pruža moguće definicije „javnih osoba”. U njoj se navodi sljedeće: „javne su osobe one osobe koje obnašaju javnu dužnost i/ili koriste javna sredstva i, općenitije govoreći, sve one osobe koji imaju ulogu u javnom životu, bilo u politici, gospodarstvu, umjetnosti, društvenoj sferi, sportu ili u bilo kojem drugom području.”</p> <p>Mogu postojati informacije o javnim osobama koje su potpuno privatne i koje se ne bi trebale pojavljivati u rezultatima pretraživanja, primjerice informacije o njihovu zdravlju ili o članovima obitelji. Ali kao zlatno pravilo, ako su podnositelji zahtjeva javne osobe, i dotične informacije ne predstavljaju zaista osobne podatke, postojat će jači argument protiv brisanja s popisa rezultata pretraživanja koji se na njih odnose. Pri utvrđivanju ravnoteže, sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: Sud) posebno je važna.</p> <p>Sud, von Hannover v. Germany (no.2), 2012.: „Uloga ili funkcija osobe o kojoj je riječ i priroda aktivnosti koje predstavljaju predmet izvješća i/ili fotografije predstavlja još jedan važan kriterij povezan s onim prethodnim. U tom pogledu potrebno je razlikovati privatne osobe od osoba koje djeluju u javnom kontekstu, kao političke ili javne osobe. U skladu s tim, dok privatna osoba nepoznata javnosti može zahtijevati posebnu zaštitu svojeg prava na privatni život, isto ne vrijedi za javne osobe (vidi odluku u predmetu <i>Minelli protiv Švicarske</i> (dec.), br. 14991/02, 14. lipnja 2005., i <i>Petrenco</i>, prethodno navedeno, § 55). Mora se napraviti osnovna razlika između izvješćivanja o činjenicama koje mogu pridonijeti raspravi u demokratskom društvu u vezi s političarima koji izvršavaju svoje službene dužnosti na primjer, i izvješćivanja o pojedinostima iz privatnog života pojedinca koji ne obavljaju takve funkcije (vidi presude u prethodno navedenim predmetima <i>Von Hannover</i>, § 63., te <i>Standard Verlags GmbH</i>, prethodno navedeno, § 47).”¹</p>
3. Je li osoba čiji se podaci obrađuju	Kao opće pravilo, ako je osoba čiji se podaci obrađuju maloljetna – npr. osoba još nije navršila

¹ Vidi i Sud, *Axel Springer protiv Njemačke*, 2012.

<p>maloljetna?</p>	<p>18 godina u trenutku objave informacije – tijela za zaštitu podataka vjerojatnije će zahtijevati brisanje relevantnih rezultata s popisa.</p> <p>Tijela za zaštitu podataka moraju uzeti u obzir pojam „najboljeg interesa djeteta”. Taj se pojam može pronaći, među ostalim, u članku 24. Povelje EU-a o temeljnim pravima: „U svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provodi li ga tijelo vlasti ili privatna ustanova, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta.”</p>
<p>4. Jesu li podaci točni?</p>	<p>Općenito, „točnost” znači činjeničnu točnost. Postoji razlika između rezultata pretraživanja koja se jasno odnose na mišljenje jedne osobe o drugoj i onih koji sadržavaju činjenične informacije.</p> <p>U zakonu o zaštiti podataka pojmovi točnosti, prikladnosti i nepotpunosti usko su povezani. Tijela za zaštitu podataka vjerojatnije će smatrati brisanje s popisa rezultata pretraživanja prikladnim ako postoje činjenične netočnosti i ako se na osnovu toga stječe netočan, neprikladan ili obmanjujući dojam o pojedincu. Kada osoba čiji se podaci obrađuju uloži prigovor na rezultate pretraživanja na temelju činjenice da je netočan, tijela za zaštitu podataka mogu rješavati taj zahtjev ako podnositelj pritužbe dostavi sve informacije potrebne za utvrđivanje očite netočnosti podataka.</p> <p>U slučajevima kada je spor o točnosti informacija i dalje u tijeku, na primjer na sudu ili kada je u tijeku policijska istraga, tijela za zaštitu podataka mogu odlučiti ne intervenirati do završetka postupka.</p>
<p>5. Jesu li podaci relevantni i nisu li pretjerani?</p> <p>a. Odnose li se podaci na poslovni život osobe čiji se podaci obrađuju?</p> <p>b. Upućuje li rezultat</p>	<p>Opća je svrha tih kriterija procijeniti jesu li informacije sadržane u rezultatima pretraživanja relevantne ili ne prema interesu javnosti za pristup informacijama.</p> <p>Relevantnost je također blisko povezana s podacima o dobi. Ovisno o pojedinostima predmeta, informacije koje su objavljene prije dosta vremena, npr. prije 15 godina, mogle bi biti manje</p>

<p>pretraživanja na informacije koje navodno predstavljaju govor mržnje/klevetu/uvredu ili slična kaznena djela u području izražavanja protiv podnositelja pritužbe?</p> <p>c. Je li jasno da podaci odražavaju osobno mišljenje pojedinca ili su provjerene činjenice?</p>	<p>važne od informacija koje su objavljene prije godinu dana.</p> <p>Tijelo za zaštitu podataka ocijenit će relevantnost u skladu s faktorima navedenima u nastavku.</p> <p>a. Odnose li se podaci na poslovni život osobe čiji se podaci obrađuju?</p> <p>Pri pregledavanju zahtjeva za brisanje s popisa tijelo za zaštitu podataka mora napraviti početnu razliku između privatnog i profesionalnog života.</p> <p>Zaštita podataka i, općenito, pravo na privatnost – prvenstveno se bavi osiguravanjem poštovanja temeljnih prava pojedinca na privatnost (i na zaštitu podataka). Iako su svi podaci koji se odnose na osobu osobni podaci, nisu svi podaci o osobi privatni. Postoji osnovna razlika između privatnog i javnog ili profesionalnog života osobe. Što informacije iz rezultata pretraživanja manje otkrivaju o privatnom životu osobe, to je njihova dostupnost prihvatljivija.</p> <p>Kao opće pravilo, informacije koje se odnose na privatni život osobe čiji se podaci obrađuju, a koja ne pripada javnom životu, treba smatrati nevažnima. Međutim, javne osobe također imaju pravo na privatnost, iako u ograničenom ili drukčijem obliku.</p> <p>Informacije će vjerojatno biti važnije ako se odnose na trenutni poslovni život osobe čiji se podaci obrađuju, ali mnogo toga ovisi o prirodi posla te osobe i opravdanom interesu javnosti za pristup tim informacijama putem pretraživanja na temelju imena.</p> <p>Ovdje su bitna još dva pitanja::</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jesu li podaci o poslovnoj aktivnosti osobe pretjerani? - Obavlja li ta osoba i dalje istu profesionalnu aktivnost? <p>b. Upućuje li rezultat pretraživanja na informacije koje navodno predstavljaju govor mržnje/klevetu/uvredu ili slična kaznena djela u području izražavanja</p>
---	--

	<p>protiv podnositelja pritužbe?</p> <p>Tijela za zaštitu podataka općenito nisu ovlaštena i kvalificirana za postupanje s informacijama koje vjerojatno predstavljaju građanski prekršaj ili kazneno djelo protiv podnositelja pritužbe, kao što su govor mržnje, kleveta ili uvreda. U takvim slučajevima, tijela za zaštitu podataka vjerojatno će uputiti osobu čiji se podaci obrađuju policiji i/ili sudu ako je zahtjev za brisanje s popisa odbijen. Situacija bi bila drukčija da je sud odlučio da je objava informacija doista kazneno djelo, ili da se njome krše drugi zakoni.</p> <p>Međutim, tijela za zaštitu podataka i dalje su nadležna za procjenu poštuje li se zakon o zaštiti podataka.</p> <p>c. Je li jasno da podaci odražavaju osobno mišljenje pojedinca ili se čini da se radi o provjerenim činjenicama?</p> <p>Status informacija sadržanih u rezultatima pretraživanja može također biti važan, posebno razlika između osobnog mišljenja i provjerenih činjenica. Tijela za zaštitu podataka priznaju da neki rezultati pretraživanja sadržavaju poveznice na sadržaj koji može biti dio osobne kampanje protiv nekoga, koji se sastoji od uvreda i možda neugodnih osobnih komentara. Iako dostupnost takvih informacija može biti bolna i neugodna, to ne znači nužno da će tijela za zaštitu podataka smatrati potrebnim da se ti rezultati pretraživanja obrišu. Međutim, tijela za zaštitu podataka vjerojatnije će razmotriti brisanje s popisa rezultate pretraga koji sadržavaju podatke koji se čine kao provjerene činjenice, ali su činjenično netočni.</p>
<p>6. Jesu li informacije osjetljive u smislu članka 8. Direktive 95/46/EZ?</p>	<p>Kao opće pravilo, osjetljivi podaci (utvrđeni u članku 8. Direktive 95/46/EZ kao „posebne vrste podataka”) imaju veći utjecaj na privatni život osobe čiji se podaci obrađuju od „običnih” osobnih podataka. Dobar su primjer informacije o zdravlju, seksualnosti ili vjerskim uvjerenjima osobe. Tijela za zaštitu podataka vjerojatnije će intervenirati ako su zahtjevi za brisanje s popisa u vezi s rezultatima pretraga koje otkrivaju takve podatke javnosti odbijeni.</p>

7. Jesu li podaci ažurirani? Jesu li podaci dostupni dulje nego što je potrebno za svrhu obrade?	<p>Kao opće pravilo, tijela za zaštitu podataka tome će pristupiti kako bi se osiguralo brisanje informacija koje su zastarjele i time postale netočne.. Takva će procjena ovisiti o svrsi izvorne obrade.</p>
8. Šteti li obrada podataka osobi čiji se podaci obrađuju? Imaju li podaci nesrazmjerno negativan učinak na privatnost osobe čiji se podaci obrađuju?	<p>Ne postoji obveza za osobu čiji se podaci obrađuju da dokazuje štetu kako bi zatražila brisanje s popisa, drugim riječima šteta nije uvjet za ostvarivanje prava priznatih na Sudu Europske unije. Međutim, ako postoje dokazi da dostupnost rezultata pretraživanja šteti osobi čiji se podaci obrađuju, to bi bio snažan čimbenik u korist brisanja s popisa.²</p> <p>Direktivom 95/46/EZ omogućuje se osobi čiji se podaci obrađuju da prigovori temeljem čvrste zakonske osnove. Ako je prigovor osnovan, nadzornik ne smije više obrađivati osobne podatke.</p> <p>Podaci mogu imati nerazmjerno negativan učinak na osobu čiji se podaci obrađuju ako se rezultat pretraživanja odnosi na trivijalni ili nerazborit prekršaj koji više nije – ili nikad nije bio – predmet javne rasprave i ako nema šireg javnog interesa u dostupnosti informacija.</p>
9. Dovodi li se osoba čiji se podaci obrađuju u opasnost informacijama na koje upućuju rezultati pretraživanja?	<p>Tijela za zaštitu podataka prepoznat će da dostupnost određenih informacija putem internetskog pretraživanja može dovesti osobu čiji se podaci obrađuju u opasnost poput, na primjer, krađe identiteta ili uhođenja. U takvim slučajevima, gdje je rizik znatan, tijela za zaštitu podataka vjerojatno će utvrditi da je brisanje rezultata pretraživanja primjereno.</p>
10. U kojem su kontekstu informacije objavljene? a. Je li osoba čiji se podaci	<p>Ako je jedina pravna osnova za dostupnost osobnih podataka na internetu suglasnost pojedinca, ali pojedinac naknadno povlači svoju suglasnost, obrada podataka – tj. objavljivanje – neće imati pravnu osnovu i stoga se mora obustaviti.</p>

²Sud Europske unije, Google Spain SL, Google Inc. protiv Agencia Española de protección de datos (AEPD), Mario Costeja González, 13. svibnja 2014., točka 96, „**valja naglasiti da se tvrdnjom o postojanju takvog prava ne presumira da uključivanje informacija o kojima je riječ u popis rezultata uzrokuje štetu osobi čiji se podaci obrađuju.**”

<p>obrađuju dobrovoljno objavila sadržaj?</p> <p>b. Je li sadržaj namjerno objavljen? Je li osoba čiji se podaci obrađuju mogla znati da će sadržaj biti objavljen?</p>	<p>Pri ocjenjivanju zahtjeva, tijela za zaštitu podataka razmotrit će treba li poveznica biti izbrisana čak i ako ime ili informacije nisu prethodno ili istodobno izbrisani s početnog izvora.</p> <p>Posebno, ako je osoba čiji se podaci obrađuju pristala na izvornu objavu, ali kasnije nije u mogućnosti povući svoju suglasnost i zahtjev za brisanje s popisa je odbijen, tijela za zaštitu podataka smatrat će da je brisanje s popisa rezultata pretraživanja primjereno.</p>
<p>11. Je li originalni sadržaj objavljen u novinarske svrhe?</p>	<p>Tijela za zaštitu podataka priznaju da, ovisno o kontekstu, može biti važno razmotriti jesu li informacije objavljene u novinarske svrhe. Činjenicu da je novinar čiji je posao izvještavanje javnosti objavio informacije također treba uzeti u obzir. Međutim, ovaj kriterij nije dovoljna osnova za odbijanje zahtjeva jer se u presudi jasno razlikuje između pravne osnove za objavu u medijima i pravne osnove temeljem koje pretraživači organiziraju rezultate pretraživanja na temelju imena osobe.</p>
<p>12. Ima li urednik podataka pravne ovlasti – ili pravnu obvezu – za objavljivanje osobnih podataka?</p>	<p>Neka tijela javne vlasti imaju pravnu obvezu da objave određene informacije o pojedincima – na primjer u svrhu izborne prijave. To se razlikuje ovisno o pravu i običajima države članice. Ako je to slučaj, tijela za zaštitu podataka ne mogu smatrati da je brisanje s popisa primjereno dok postoji zahtjev tijelima javne vlasti da objave podatke. Međutim, to se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi, zajedno s kriterijima „zastarjelosti” i nevažnosti.</p> <p>Tijela za zaštitu podataka mogu smatrati da je brisanje s popisa primjereno čak i ako postoji pravna obveza osiguranja dostupnosti sadržaja na izvornim stranicama.</p>
<p>13. Odnose li se podaci na kazneno djelo?</p>	<p>Države članice EU-a mogu imati različite pristupe u pogledu dostupnosti informacija o počiniteljima i njihovim djelima. Mogu postojati posebne pravne odredbe koje imaju učinak na dostupnost takvih informacija tijekom vremena. Tijela za zaštitu podataka rješavat će takve slučajeve u skladu s relevantnim nacionalnim načelima i pristupima. U pravilu, tijela za zaštitu</p>

	<p>podataka vjerojatnije će razmotriti brisanje s popisa rezultata pretraga u pogledu relativno lakših kaznenih djela koja su se dogodila davno, dok je manje vjerojatno da će razmotriti brisanje s popisa rezultata koji se odnose na ozbiljnija djela koja su se nedavno dogodila. Međutim, ta pitanja zahtijevaju pažljivo razmatranje i rješavat će se na pojedinačnoj osnovi.</p>
--	---